

[Livmoder och äggstockar](#)

Cellförändringar i livmoderhalsen brukar bero på en infektion orsakad av ett virus som kallas HPV. Oftast läker cellförändringar av sig själv. Men en del cellförändringar behöver tas bort eftersom de annars kan utvecklas till cancer i livmoderhalsen.

Livmodertappen är den nedersta delen av livmoderhalsen. Det är där cellförändringar kan uppstå.

Cellförändringar innebär att celler i någon del av kroppen inte längre fungerar som de ska. Om det sker i livmoderhalsen beror det oftast på en infektion med ett virus som kallas HPV. [HPV](#) är samma sak som humant papillomvirus.

Cellförändringar är inte cancer, men en del cellförändringar kan utvecklas till cancer i livmoderhalsen. Det är ovanligt. Om det händer, tar det lång tid.

De flesta cellförändringar läker av sig själv, eller kan tas bort med behandling.

Du märker inte själv om du har cellförändringar. Men det går att upptäcka med hjälp av ett prov. Det är viktigt att du lämnar prov om du får en kallelse att göra det.

Läs mer om hur det fungerar och vilka som kallas: [Lämna prov för att upptäcka HPV och cellförändringar i livmoderhalsen](#).

Om provet visar att du har cellförändringar får du en kallelse för att bli undersökt av en gynekolog. Du behöver också bli undersökt om du har HPV som inte läker av sig själv.

Det kan ta tre till fyra månader innan du får komma till undersökningen. Det är inte skadligt att vänta. Det tar flera år för cellförändringar att utvecklas till cancer i livmoderhalsen.

Det är vanligt att cellförändringar läker av sig själv. Gynekologen kan se om cellförändringarna har läkt när du blir undersökt.

Gynekologen undersöker dig för att se om det finns förändringar och för att kunna ta prov om det behövs. Undersökningen tar ungefär 20 till 30 minuter.

Du får ligga i en stol med stöd för benen, som vid en vanlig [gynekologisk undersökning](#).

Gynekologen håller isär slidväggarna genom att försiktigt föra in ett instrument som kan vidgas. En del tycker att det känns obehagligt, men det ska inte göra ont.

Sedan för gynekologen in en särskild pinne med bomull. Det är för att kunna badda livmoderhalsen med ättikslösning och jod. Det gör att cellförändringarna syns tydligare. Det kan kännas kallt och svida lite.

Gynekologen undersöker förändringarna med hjälp av ett särskilt mikroskop. Det kallas kolposkop. Med hjälp av kolposkopet kan gynekologen titta in i slidan, ta bilder och se var hen behöver ta vävnadsprov.

Vävnadsprov är mycket små bitar av cellförändringarna.

Gynekologen tar vävnadsprov med hjälp av ett litet instrument som förs in i slidan. Det kan kännas lite obehagligt. Men det går snabbt över. De flesta tycker inte att det gör ont. Du kan få [lokalbedövning](#) om du känner att du behöver det.

Du mår som vanligt efter undersökningen och provtagningen. En del blöder lite. Färgen på blodet kan vara rosa eller brun. Den rosa eller bruna färgen beror på att gynekologen har baddat livmoderhalsen med jod. Man brukar få en binda eller ett trosskydd.

Vävnadsproven skickas till ett laboratorium för att analyseras. När provsvaret är klart skickas det till gynekologmottagningen.

Du får svaret inom tre månader. Då får du också veta om du behöver komma på återbesök för att bli undersökt igen, eller för att få behandling.

Kontakta mottagningen om du undrar över något. Kontaktuppgifterna står i svarsbrevet.

Många cellförändringar läker och försvinner av sig själv. Då behövs ingen behandling.

Men en del cellförändringar behöver tas bort.

Läkaren tar bort den lilla bit på livmoderhalsen där cellförändringarna finns, om det behövs. Det görs genom slidan. Operationen kallas excision. Det är samma sak som konisering.

Du opereras på ett sjukhus eller på en gynekologmottagning. De flesta får [lokalbedövning](#). Om det behövs, kan man bli sövd med [narkos](#). Du kommer att få veta innan vad som gäller för dig.

Operationen tar ungefär 20 minuter.

De flesta mår ungefär som vanligt efter en excision. Du kan lämna mottagningen eller sjukhuset samma dag. Om du har varit sövd behöver du stanna några timmar.

De första dagarna är det vanligt med följande biverkningar:

- Du kan ha en liten blödning som påminner om mens.
- Du kan ha ont, ungefär som vid mens. Det går bra att ta [receptfria läkemedel som till exempel ibuprofen och paracetamol](#).
- Du kan få flytningar som luktar annorlunda.

Efter ungefär tio dagar lossnar sårskorpan efter behandlingen. Då kan du börja blöda igen. Du kan blöda lite grann i tre till fyra veckor.

Du kan leva som vanligt efter en excision, men en del saker bör du vänta med.

- Vänta med samlag i slidan i tre till fyra veckor.
- Vänta med att bada så länge du blöder eller har flytningar. Det går bra att duscha.
- Undvik under denna tid att använda mensskydd som du för in i slidan, som tampong eller menskopp.

Det är ovanligt med komplikationer efter en excision. Kontakta mottagningen där du behandlades om något av följande händer:

- Du blöder igenom skyddet.
- Du får [feber](#) och illaluktande flytningar.

Ring telefonnummer 1177 om du vill ha [sjukvårdsrådgivning](#). Då kan du få hjälp att bedöma symtom eller hjälp med var du kan söka vård.

Du får en kallelse till ett återbesök sex månader efter behandlingen. Då får du lämna ett nytt cellprov.

Oftast visar undersökningarna att cellförändringarna är borta, men ibland finns HPV kvar. Då får du en kallelse att lämna ett nytt cellprov efter ytterligare sex månader.

Det behövs inga fler undersökningar hos gynekologen om proverna visar att du inte längre har HPV eller cellförändringar. Men det är viktigt att du fortsätter att [lämna prov varje gång du får en kallelse](#).

Du kan få behandling om det behövs, även om du är gravid. Vården anpassar uppföljningen efter hur tidigt eller sent det är i graviditeten.

Du har samma möjlighet som tidigare att bli gravid om du har haft cellförändringar. Det gäller även om du har fått behandling med excision flera gånger.

Du och din graviditet följs på specialistmödravården om du har fått behandlingar flera gånger med excision. Det beror på att det kan finnas en liten ökad risk [att föda för tidigt](#) på grund av HPV-infektionen, cellförändringarna eller behandlingen.

Du kommer att få veta vad som blir bäst för dig.

Du kan minska risken för nya cellförändringar, eller för att bli allvarligt sjuk om du får cellförändringar igen.

Rökning ger en ökad risk för cellförändringar. [Att sluta röka](#) gör att cellförändringar lättare kan läka ut.

[Vaccination mot HPV](#) kan minska risken för nya cellförändringar. Du kan behöva betala själv för vaccinationen.

Du kan få cellförändringar igen. Därför kommer du i fortsättningen att få en kallelse vart tredje år för att lämna ett cellprov hos en barnmorska eller en gynekolog.

Du kan [söka vård på vilken vårdcentral eller öppen specialistmottagning](#) du vill i hela landet. Ibland krävs det [remiss](#) till

den öppna specialiserade vården.

Du ska få vara delaktig i din vård. För att kunna vara det behöver du [förstå informationen](#) som du får av vårdpersonalen. Ställ frågor om det behövs. Du ska till exempel få information om behandlingsalternativ och [hur länge du kan behöva vänta på vård](#).

Du har möjlighet att [få hjälp av en tolk om du inte pratar svenska](#). Du har också [möjlighet att få hjälp av en tolk om du till exempel har en hörselnedsättning](#).

Du som behöver hjälpmedel ska få information om vad som finns. Du ska också få veta hur du ska göra för att få ett hjälpmedel.

Senast uppdaterad:

2023-05-30

Redaktör:

Susanna Schultz, 1177.se, nationella redaktionen

Granskare:

Miriam Elfström, ordförande för nationella arbetsgruppen för att förebygga cancer i livmoderhalsen, forskare, Karolinska Universitetssjukhuset, Huddinge

Illustratör:

Kari Toverud, certifierad medicinsk illustratör

Med hjälp av ett prov går det att upptäcka HPV och cellförändringar som kan utvecklas till cancer. Lämna prov varje gång du får en kallelse.

Vaccination mot HPV ingår i vaccinationsprogrammet för alla barn från och med hösten 2020. Tidigare ingick det endast för flickor.

Cancer i livmoderhalsen beror ofta på ett virus. De flesta blir av med sjukdomen efter behandling.

På 1177.se får du råd om hälsa och information om sjukdomar och vilka mottagningar du kan kontakta. Logga in för att läsa din journal och göra dina vårdärenden. Ring telefonnummer 1177 för sjukvårdsrådgivning dygnet runt. 1177 ger dig råd när du vill må bättre.

I

I

[Behandling av personuppgifter](#)

[Hantering av kakor](#)

[Inställningar för kakor](#)

1177 – en tjänst från [Inera](#).